

Ylös ja alas ja taas alas

Yksityiselle sektorille on ollut iät ajat ominaista, että välillä menee hirveän hyvin ja välillä taas tulee takapakkia ja hyvä kun firma selviää, uudistuu ja ponkaisee uuteen nousuun. Nousuaikana kerätään taskut täyteen voittoja ja laskukautena katsotaan, että ne ovat hyvässä jemmassa tai pahimmassa tapauksessa menetetään kokonaan eivätkä piisaakaan.

Sodanjälkeisenä kautena näytti julkisen sektori olevan linjalla, jossa se hitaasti mutta varmasti vähitellen kasvoi elintason parantuessa. Tätä maata rakennettiin ja sen asukkaista pidettiin yhä parempaa huolta. Tähän yhteiskuntamme jälleenrakennustyöhön ja paremman yhteiskunnan luomiseen osallistuivat myös lukuisat julkisen sektorin työntekijät. Valtio ja kunta ei koskaan ole tarjonnut työntekijöilleen kovin kaksista vastinetta tästä työstä, mutta sen on pitänyt olla sitten myös varmaa ja pysyvää.

Tällaisena elämänmeno jatkui 90-luvun alkuun saakka, jolloin kaikki muuttui. Syystä tai toisesta enemmän tai vähemmän vakaasti jatkunut sodanjälkeinen jatkuva kasvu ajautui katastrofitalaan, josta seurasi monen asian ja elämänkin mureneminen. Kaikkialla leikattiin myös valtiolla ja kunnilla. Herrojen leikkausperiaate oli valintojen ja osaamisen puutteen vuoksi tämä juustohöyläperiaate. Kammareissa päätettiin, että numerot pienemmiksi ja käytännön operaatiot hoitakoot ne, jotka varsinaisia töitä muutenkin hoitavat.

No, tällaisiakin töitä oli sitten aletta- va hoitaa kun käsky kävi. Helsingin kau-

punkimittausosastollakin käynnistettiin saneeraustoimet, jotka alkurysäyksen jälkeen jatkuivat useamman vuoden. Väkeä ja tilaa vähennettiin, maastopiirejä yhdistettiin ja organisaatiota tarkistettiin. Saneerauksen tuloksena kustannustasoa pudotettiin pysyvästi 20 % eikä sitä ole inflaatiota enempää sittemmin kasvatet- tukaan.

Viime vuosikymmenen alkuaikojen lamasta maa kuitenkin sitten toipui ja pyrähti kovaan nousuun. Tästä saivat taas jotkut taskut täyteen rahaa, eivät kuitenkaan julkisen sektorin puurtajat. Myös Helsingin kaupungin organisaatio on tek- nistä sektoria lukuun ottamatta paisunut entisiin mittoihinsa. Mittaustoimen kes- keisenä hankaluutena on ollut IT-tekno- logian jatkuvan kehittymisen seuraukse- na syntynyt osaamisongelma, minkä ta- kia on jouduttu etsimään ratkaisuja hen- kilökunnan rakenteen muuttamiseksi. Prosessi on tuskallisen hidas. Tavoitteen- na on osaavampi vaikka vähäisempi hen- kilökunta.

Kuinka ollakaan taas on ajauduttu Helsingin kaupungissa joidenkin järjes- telyjen seurauksena tilanteeseen, että jäl- leen pitäisi leikata ja saneerata. Ensi vuo- deksi 4 % ja seuraavana vuonna saman verran lisää. Taas toistuu kammareiden numeropeli eli siellä pienennetään nu- meroita ja annetaan käsky kentälle, että toimikaa tämän mukaan.

Maanmittaustoimihan on erittäin työ- valtainen ala kuten kaikki tiedämme. Karkeasti ottaen kulut jakautuvat siten, että 80 % on palkkauskustannuksia, 10 % kiinteistökustannuksia ja 10 % käyttö-

kustannuksia. Tässä ei ole mukana in- vestointikustannuksia. Kun saadun käs- kyn mukaan henkilökuntaan ei tulisi ka- jota, niin pohdittavaksi jää miten vähen- tää kokonaismenoista 4 % ja säilyttää palvelut ennallaan ja itse asiassa paran- taa niitä. Ja kun kaiken lisäksi taloutta on muutoinkin hoidettu tiukalla kädellä ilman eri kehotustakin.

Mitenkäs tässä tuntuu, että julkisen sektorin jyrääminen, jonka hyvään al- kuun päästiin viime lamassa, tulee jat- kumaan enemmän tai vähemmän kiivaal- la tahdilla tulevaisuudessakin, ellei jo- tain poikkeuksellista ala tapahtua.

Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@hel.fi